

# Allir fribornir veljarar

## Froðbiar sókn!

**Veljið:**

**Sóknarstýrislistan A!**

**Skúlakommissionarlistan A!**

yvir, at sak varð, men helt seg ikki sjálvt kunna leggja sakina.

Sóknarstýrið royndi at fáa partarnar at einast um, hvør ið skuldi leggja sakina, og bjóðaði sær at veita jarðaeigarunum fría sak.

Men tað miseydnadist. Hvørgin parturin vildi leggja sakina.

F. K. segði, at tað juridiskt tekniskt ikki kundi. Jarðaeigararnir vildu ikki, tí teir hildu seg standa sterkari sum tann verjandi parturin enn sum tann, ið leyp á.

Her stóð so í botni, og semingsforhandlingarnar strandaðu.

Men P. M. Dam, ið summir hava spilt út fyri at hava verið ímóti jarðaeigarunum, helt sjálvur fram við at arbeiða fyri eini seming soleiðis, at jarðaeigararnir finga uppfyllt teirra krav um, at F. K. skuldi saksokja.

Hetta eydnaðist fullkomliga.

I brævi av 8. oktr. í ár til sóknarstýrið (P. F. Joensen hevur fingið avskrift av tí) sigur direktørur Gernow, at F. K. »etter lange Konferencer med Embedsmændene her har søgt at finde en Udvej for Selskabet til at faa Spørgsmaalet for Domstolene,« og erklærer hann seg — uppá ta forhandlingsgrundlag, ið partarnir høvdu haft — at vilja leggja sak ímóti einum av teim »protesterende Jordejerne for af opnaa en Anerkendelsesdom vedrørende Retlighederne«.

Viðvíkjandi úrslitinum av dóminum skrivar Gernow direktørur:

»Da ifølge Dommerens Telegram til Forstanderskabet ikke alle Ejerne staar retslig ens, og at Underskrifterne af Deklarationen (til G. M. og Mitens) antagelig er bundne af deres Underskrifter, maa man forudse nye Vanskeligheder paa dette Punkt. Det vilde ogsaa efter min Mening være en blodig Uretfærdighed, om de faa protesterende Ejere eventuelt skulde faa tilkendt en Erstatning eller Afgift, medens alle de, der forud havde underskrevet Dekla-

rationen, ikke skulde faa noget. Derfor vilde det være rigtigst, at Selskabet forpligter sig til, dersom en Dom maatte give Jordejerne Medhold, da at stille alle Jordejerne ens med Hensyn til eventuelle Afgifter og Erstatninger.«

Sum tað sæst herav hevur P. M. Dam, aftaná at allar forhandlingar vóru brostnar, ikki bert fingið F. K. at gingið við til at leggja sak á tí grundarlagi, sum báðir partar vóru samdir um á fyrsta semingsfundi, men hartil hevur hann fingið kolafelagið at lova, at tað, í fall tað kom at tapa sakarmálið móti manni, ið ikki hevði undirskrivað deklarationina til Gudm. Mortensen og Edw. Mitens, vildi seta eina striku yvir allar undirskriftirnar. soleiðis at allir finga sama rætt. Allso:

P. M. Dam hevur við sínum særforhandlingum veitt teim, ið hava skrivað „hond sína burtur“, møguleika fyri at fáa „hond sína aftur“.

Men hetta tilboðið hava:

Poul F. Joensen og hansara fylgismenn í einari ófatilgari mis-skiljan, ja vit kunna siga: í einum ófatilgum andvarsloysi víst burtur ella ikki latið við seg rinið.

Allir tit, ið hava givið tykkara hond burtur undir einari syrgjulgari mis-skiljan av, hvussu stóðan lá, allir tit, ið duga at skyna á, at einasti vegur burtur úr trætni viðvíkjandi kolinum er, at spurningurin verður avgjórður við dómstólarnar.

vilja tit tigandi sleppa P. F. Joensen og hansara fylgismönnum at forkoma tykkara channsum til at fáa fullar sómdir, tær sómdir, sum landsins lóg og rættur gevur tykkum?

Vit kenna á okkum, at tykkara sanna vit fær tykkum einmælt at svara:

**nei og aftur nei!**

Vit kenna á okkum, at tykkara sanna vit sigur tykkum,

**at einasta rætta hjá tykkum at**

gera er at taka undir við tí av P. M. Dam og hansara monnum veidda tilboði til tykkara, hvarvið tit kunna fáa tann rætt, sum landsins lóg gevur tykkum.

Vit kenna á okkum, at tit av tí her satt frásagda duga at siggja,

at teir menn, sum veruliga hava gjørt nakað positivt, nakað munagott fyri jarðaeigararnar í kolamálinum

eru P. M. Dam og hansara sóknarstýrismenn

og

ikki P. F. Joensen og likar.

## Frá vígvøllum.

Eitt ár, tvey ár ella longri — hvussu leingi vildi bróðurkríggið í Spania koma at vara? Hesin spurningur varð svaraður so ymiskt sum innstillingarnar og kunneikin hjá fólki vóru til viðurskiptini í Spania. Men eingin dugdi at svara hann rætt — og óivað er tað ógjørligt í dag at svara álitandi við áramótíð. Tí tað hava ikki bara verið Spaniamenn, sum hava stríðst, og tað er í dag heldur ikki einans eitt stríð millum yvir- og undir-klassen í Spania.

Aðrar veldugar kreftir komu upp við tað sama — og tær eru uppi í enn í dag.

Stríðið í Spania er eitt idekríggj ímillum diktatur og fólkaraði. Stríðið er tó ójvart, tí meðan diktaturlondini, Týskland og Italia, uttan himpr styðja og hava styðjað Franco, tora fólkaraðislondini líkasum ikki at styðja stjórnarflokkinn í Spania.

Úrslitið hevur tí verið, at Franco sum umboðsmaður fyri diktaturið higartil hevur sigrað, so stjórnarmenninir nú við áramótíð hava tapt við allan norðfrontin og eru ríknir av 2/3 av Spania. Men teir hava kortini ikki givið upp. Og onkur heldur enn, at ikki óll vón er brostin hjá teim. Hvussu lukkan verður at falla í tí árinum, vit nú hava byrjað, vita vit ikki. Eitt ljóstekin kanska tað er hjá stjórnarmönnum, at teir endaðu árið við einum munagóðum sigri á Terruelfrontinum.

Okkara hjarta er við stjórnarmönnum.

Vit ynskja teimum fullan og heilan sigur.

Í Kina hevur gingið illa hjá Kinamonnum. Japan hevur sagt frá toku av einum býi fyri og øðrum eftir; men nú tykjast Kinamenn at menna seg aftur. Teir veita nú harða mótsøðin, og á einum vígvøllum gera teir hart álöp.

Kina, tað neyðar land, tykist at vera sviðið av øllum. Vápnaleyris at kalla megu yvir 300 milliónur av Kinesarum láta fyri teim vælvápnadu smáu Japanarunum.

Vinna Japanararnir í Kina, nærkast »hin gul« vandin teim hvítu, ið Japanararnir sigast at hava svorið einaferð skulu gerast trælrir og slávir hjá »teim gul«.

## AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

## FÆRØSK MARGARINE VITA NR. 1.

er bedst baade til Børbrud, Stegning og Bagning.

## FØROYA VANLUKKUTRYGGING

Skal nakar vanlukku tryggja seg sjálvan ella onnur, boða frá vanlukku tilburði ella fáa skil uppá annað vanlukku trygging viðvíkjandi og situr ov óhøgliga fyri til at kunna venda sær heinleidis til tryggingina, vil hann hjá einumhvørjum av umboðsmönnum fáa lagt sær lag á og eisini fáa gildið limagjald silt.

Umboðsmenn eru:

B. Mortensen, sóknarfrú, suðuri í Vági.  
K. Djurhuus, sýslumaður, á Tvøroyri.  
H. Edw. Hjalte, brævasavnari, á Sandi.  
Chr. Larsen, sýslumaður, í Sørvági.  
H. Nolsø, kassameistari, í Vestmanna.  
S. P. úr Konoy, lærari, við Gøtugløg, og  
A. Ellingsgaard, brævasavnari, á Eiði.

Ótryggaðar maður gloymir skyldu sína móti sær sjálvum, konu og børnum ella øðrum, hann hevur ábyrgdina av, og er harfyri ikki fullgóður samfelagslimur. Hugsið tí um trygging, áðrenn ov seint er!

**Í trimum teim ringastu kreppuárum, ið farin eru yvir vinnulivið í Froðbiar sóknar kommunu, hava arbeidaranna umboðsmenn haft í hondum at stýrt tí húsagangsbúgvi, sum kommunan var, tá ið teir yvirtóku hana.**

**Hvussu var vorðið — og nú?**

Kommununar orð, »renomé«, varð niðurbrotið og stóð lágt millum manna uttan fyri plássíð.

Men hóast hesi ringastu kreppuár, hvor ið vinnulivið og inntøkurnar smokkaðu niður í einki at kalla, og arbeiðsloysi rætti sínar koldu hendur móti arbeiðarafjöldini, er tað eydnast arbeiðaranna representantum at reisa uppaftur kommununar »renomé« uttanfyri plássíð.

Allir skattaborgararnir vita, hvussu ordanin og skilið var í kommununi, á kommunukontórinum.

Arbeidaranna meirlutin skar ígjøgnum, gjordi reint borð, ummannaði kontórið og umskapaði roknskaparforsluna, so at bæði lógtingskontór og revisorar megu viðganga, at nú er Froðbiar sóknar kommuna ein myndstarkommuna, hvat ið viðvíkjur bóka- og roknskaparforslu.

Skattaftirstjóðurnar vóru farnar til sakforara-inkasso.

Hetta fyri allar partar ólagaliga og dýra skil er avtikið av

arbeiðarameirlutanum við transportum og aðrari skipan.

— Termínsskuldin var ræðulig. Sparikassin hevði soleiðis sent 6 termínsgjald til sakforara at innkrevja frá kommununi.

Arbeidarameirlutin hevur høtt hetta óskil, sum vildi komið at kosta kommununi mong, mong túsunduni. Hesi túsundini hevur arbeidarastýrið spart íbúgvárunum við at fáa sparikassan at taka innkrevjingina aftur frá sakforaranum — og nú ereingin sparikassatermin órdnað!

Enn kundi mong domini verið nevnd um tá og nú.

Tá ið Tvøroyra stórsta forrættning fall, tóku arbeidarameiðsmenninir í kommununi avgerandi táknið til á ruininum at reisa aftur eitt virki, ið arbeidaraflokkurin sjálvur eigur.

Arbeiðarastýrið gjørdi framhaldinum av Hvítanesforrættningini hevur arbeidara kommunustýrið gjørt sítt til, at tað kundi eydnast, og hevur tað soleiðis hjálpt til, at fiskimenn

☆ ☆ ☆

Føroya Social-Demokrat

ynskir lesarum sínum

eitt gott og eydnuríkt nýtt ár.

☆ ☆ ☆